

Polární záře z Rasošek 19. ledna 2026 po 88 letech

Autor: Zdeněk Bardon

Večer v pondělí 19. ledna 2026 zhruba před desátou večer došlo k překvapivě masivní magnetické bouři, která způsobila naprosto bombasticky neuvěřitelnou polární záři viditelnou prostým okem z Rasošek. Parádní nebeské divadlo způsobilo naše Slunce, které se v době úkazu nacházelo po maximu svojí aktivity. Výbuch plazmatu na povrchu Slunce se v podobných případech rovná síle ekvivalentu několika milionů atomových pum. Následnému výronu slunečního větru rychlostí přes 1000 km/sec trvalo necelé tři dny než zasáhlo magnetické pole naší Země. V tomto případě sílu znásobila protonová rázová vlna, se kterou nikdo nepočítal, a proto byla polární záře tak působivá. Červené pruhy na severním obzoru připomínaly vlnění záclon ve větru. Nejzajímavější část nastala přibližně v 22:30, kdy se s relativně značnou rychlostí tančily po obloze zelené pruhy. Bylo to velmi dynamické a krásně barevné vesmírné představení. Naprosto neobvyklý byl rozsah, který zasáhl celou jednu polovinu oblohy od východního až po západní obzor včetně zenitu (nad hlavou). Naštěstí se pro sledování tak neobvyklého úkazu v našich zeměpisných šířkách sešlo mnoho podmínek. Byla naprosto čistá obloha bez jakékoliv oblačnosti s teplotami pod -5°C a foukal nepříjemný vítr. Tedy vzduch byl vymrzlý bez vzdušné vlhkosti. Pocitová teplota mohla být odhadem tak -15°C . Naštěstí také největší nepřítel astrofotografů náš Měsíc svým svitem nerušil. Polární záře byla viditelná zhruba dvě hodiny, ale ta nejpůsobivější část představení nebyla delší než 10 minut. Za barevnost světelného úkazu může ionizovaný kyslík ve vysokých vrstvách atmosféry bombardovaný nabitými částicemi slunečního větru, který vyzařuje červenou a zelenou barvu.

Polární záře viditelné prostým okem nejen z Rasošek jsou velmi raritní záležitostí. Noční oblohu sleduji už přes padesát let a za celou tu dobu jsem na vlastní oči viděl jen tři. Jedna z nich tančila po obloze v pátek 10. května 2024, ale tak úchvatná byla jen ta poslední z noci 19. ledna 2026. Statisticky vzato se tak jasné polární záře objevují přibližně jednou za půl, ale spíše za jedno století. Dokladem mého tvrzení je svědectví pana Ladislava Marhy z Rasošek z roku 1938. On byl také astronom, a tak jeho líčení vzácného úkazu je mnohem cennější.

V pamětní knize Rasošek lze nalézt jeho zápis. Po 88 letech cituji doslova: „*Byl to rok nestálého počasí, který začínal nádherným úkazem polární záře v úterý 25. ledna, která trvala od 18:30 do 02:00 hodiny 26. ledna (rok 1938). Od východu po západ po celé obloze táhly se široké světelné pruhy v barvě bílé, růžové a zelené, které se pomalu měnily*“.

Na rozdíl od pana Marhy jsem nejen neobvyklý úkaz vyfotografoval, ale také mohl vytvořit i video jako důkaz fantastického vesmírného divadla.